

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)
8 decembrie 1987*

Gubisch Maschinenfabrik KG
împotriva
lui Giulio Palumbo

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată de Corte suprema di cassazione,
Roma)

„Convenția de la Bruxelles – Noțiunea de litispendență”

Cauza 144/86

În cauza 144/86,

având ca obiect cererea adresată Curții, în temeiul Protocolului din 3 iunie 1971 privind interpretarea, de către Curtea de Justiție, a Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, de către Corte suprema di cassazione din Roma, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

Gubisch Maschinenfabrik KG, cu sediul social în Flensburg, pe de o parte,

și

Giulio Palumbo, domiciliat în Roma, pe de altă parte,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 21 din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO L 299, p. 32; ediție specială în limba română: capitol 19 volum 10 p. 3),

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnii O. Due și G. C. Rodríguez Iglesias, președinți de cameră, T. Koopmans, K. Bahlmann și C. Kakouris, judecători,

avocat general: domnul G. F. Mancini,
grefier: domnul H. A. Rühl, administrator principal,

după examinarea observațiilor prezentate:

- pentru societatea Gubisch, de către E. Meissner în procedura scrisă,
- pentru Guvernul Republicii Federale Germania, de către domnul C. Böhmer în procedura scrisă,
- pentru Guvernul Republicii Italiene, de către domnul O. Fiumara în procedura scrisă,

---

* Limba de procedură: italiana.

– pentru Comisia Comunităților Europene, de către domnul G. Berardis în procedura scrisă și cea orală,

având în vedere raportul de ședință și în urma procedurii orale din 19 martie 1987,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 11 iunie 1987,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin ordonanța din 9 ianuarie 1986, primită la Curte la 12 iunie 1986, Corte suprema di cassazione a adresat, în temeiul Protocolului din 3 iunie 1971 referitor la interpretarea, de către Curtea de Justiție, a Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (denumită în continuare „convenția”), o întrebare preliminară privind interpretarea articolului 21 din convenția respectivă.

2 Această întrebare a fost adresată în cadrul unui litigiu între societatea Gubisch Maschinenfabrik KG, cu sediul social în Flensburg (Republica Federală Germania), și domnul Palumbo, domiciliat în Roma, litigiu care privește validitatea unui contract de vânzare. Domnul Palumbo citase societatea Gubisch să compare în fața tribunalului din Roma pentru o declarație că respectivul contract era nul, pe motiv că propunerea sa de ofertă fusese respinsă înainte ca aceasta să parvină societății Gubisch pentru exprimarea acordului; în subsidiar, reclamantul solicită anularea contractului, pe motivul viciului de consimțământ, și, în plus, pronunțarea revocării contractului, având în vedere că termenul livrării nu a fost respectat de societatea Gubisch.

3 Societatea Gubisch a invocat incompetența instanței din Roma, în conformitate cu articolul 21 din convenție, susținând că acesta sesizase deja instanța comercială din Flensburg cu privire la o cerere pentru a obține executarea obligației care îi revine domnului Palumbo în temeiul contractului menționat anterior, și anume plata mașinii pe care a cumpărat-o.

4 Având în vedere că instanța din Roma a respins excepția de litispendență, întemeiată pe articolul 21 din convenție, societatea Gubisch a sesizat Corte suprema di cassazione, care a suspendat judecata și a adresat Curții următoarea întrebare preliminară:

„Noțiunea de litispendență, prevăzută la articolul 21 din Convenția de la Bruxelles din 27 septembrie 1968, include cazul în care, fiind vorba de același contract, o parte introduce în fața unei instanțe a unui stat contractant o cerere pentru anularea (sau, în orice caz, revocarea) contractului, în vreme ce cealaltă parte sesizează o instanță a altui stat contractant cu privire la o cerere pentru executarea contractului în cauză?”

5 Pentru o prezentare mai detaliată a faptelor din acest caz, a derulării procedurii, precum și a observațiilor scrise prezentate Curții, se face trimitere la raportul de ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura în care acest lucru este necesar pentru raționamentul Curții.

6 Pentru a răspunde la întrebarea adresată, este necesar să se stabilească, cu titlu preliminar, dacă noțiunile utilizate la articolul 21 din convenție pentru a descrie condițiile de „litispendență”, termen utilizat numai în titlul secțiunii 8 din titlul II, trebuie să fie interpretate

în mod autonom sau să fie considerate ca făcând trimitere la dreptul intern al unuia sau altuia din statele în cauză.

7 În această privință, este necesar să se sublinieze, astfel cum a considerat deja Curtea în Hotărârea sa din 6 octombrie 1976 (Tessili, 12/76, Rec., p. 1473), niciuna dintre cele două opțiuni nu o exclude pe cealaltă, alegerea adecvată putând fi făcută numai în privința fiecăreia dintre dispozițiile convenției, astfel încât să se asigure totuși deplina sa eficiență, din perspectiva obiectivelor articolului 220 din Tratatul CEE.

8 În acest context, este necesar să se amintească obiectivul convenției, conform preambulului său care include o parte din termenii articolului 220 citat anterior, și anume acela de facilita recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești, precum și de a consolida, în Comunitate, protecția juridică a persoanelor stabilite pe teritoriul acesteia. În privința articolului 21, acesta figurează, împreună cu articolul 22, referitor la conexitate, în secțiunea 8 din titlul II din convenție, secțiune care urmărește, în vederea unei bune administrări a justiției în cadrul Comunității, să evite procedurile paralele pendente în fața instanțelor din diferite state contractante și conflictele între hotărâri care ar putea rezulta din acestea. Astfel, aceste norme sunt destinate să excludă, pe cât posibil, de la început, o situație precum cea vizată la articolul 27 paragraful (3), și anume nerecunoașterea unei hotărâri pe motivul incompatibilității sale cu o hotărâre pronunțată între aceleași părți în statul respectiv.

9 Curtea a recunoscut, de altfel, în Hotărârea din 30 noiembrie 1976 (De Wolf, 42/76, Rec., p. 1759), importanța acestor obiective ale convenției, chiar și în afara domeniului strict al litispendenței, precizând că ar fi incompatibilă cu sensul articolului 26 și următoarele, referitoare la recunoașterea hotărârilor judecătorești, admiterea unei acțiuni având același obiect și introdusă între aceleași părți, drept o cerere asupra căreia s-a pronunțat deja o hotărâre de către o instanță din alt stat contractant.

10 Pe de altă parte, este necesar să se observe că noțiunea de litispendență nu este aceeași în toate sistemele juridice ale statelor contractante și că, astfel cum a constatat deja Curtea în Hotărârea sa din 7 iunie 1984 (Zelger, 129/83, Rec., p. 2397), nu se poate deduce o noțiune comună de litispendență din compararea diferitelor dispoziții naționale relevante.

11 Ținând seama de obiectivele menționate anterior, urmărite de convenție, și de faptul că textul articolului 21, în loc să facă referire la termenul „litispendență” astfel cum este utilizat în diferitele sisteme juridice naționale ale statelor contractante, enunță mai multe condiții materiale ca elemente componente ale unei definiții, se impune concluzia că noțiunile utilizate la articolul 21 pentru a determina o situație de litispendență trebuie considerate ca fiind autonome.

12 Acest rezultat nu contravine Hotărârii din 7 iunie 1984, citată anterior, în care Curtea a subliniat că problema stabilirii momentului în care o cauză este considerată ca pendinte în sensul articolului 21 din convenție trebuie să fie apreciată și rezolvată, în cazul fiecărei instanțe în parte, în conformitate cu normele propriului drept național. Într-adevăr, acest raționament s-a bazat pe absența oricărei precizări, în acest articol, cu privire la natura formalităților procedurale relevante, având în vedere că obiectul convenției nu este să unifice aceste formalități, strâns legate de organizarea procedurii judiciare în diversele state membre. Prin urmare, acesta nu poate aduce atingere interpretării conținutului material al condițiilor de litispendență, enunțate la articolul 21.

13 Prin urmare, chestiunea dacă o situație procedurală, precum cea în cauză în speță, este reglementată de articolul 21 trebuie să fie abordată având în vedere obiectivele menționate

anterior și în vederea asigurării coerenței dispozițiilor de la articolul 21 și articolul 27 al treilea paragraf. Caracteristicile acestei situații constau în faptul că una dintre părți a introdus o acțiune în fața unui tribunal de primă instanță pentru executarea unei obligații stipulate într-un contract internațional de vânzare; ulterior, împotriva acesteia este introdusă o acțiune de către cealaltă parte, în alt stat contractant, pentru constatarea anulării sau revocării aceluiași contract.

14 În această privință, este necesar să se remarce, în primul rând, că, în conformitate cu termenii articolului 21, această dispoziție se aplică atunci când părțile celor două litigii sunt aceleași și când cele două cereri au aceeași cauză și același obiect; aceasta nu stabilește nici o condiție suplimentară. Deși versiunea germană a articolului 21 nu face distincție, în mod expres, între noțiunile de „obiect” și „cauză”, aceasta trebuie să fie înțeleasă în același sens ca și celelalte versiuni lingvistice în care se face această distincție.

15 Situația procedurală care face obiectul întrebării preliminare se caracterizează prin faptul că aceleași părți sunt angajate în două litigii care se desfășoară în state contractante diferite și care se întemeiază pe aceeași „cauză”, și anume aceeași relație contractuală. Prin urmare, problema este de a stabili dacă aceste două litigii au același „obiect”, având în vedere că cererea vizează, în primul caz, executarea contractului, iar în al doilea caz, anularea sau revocarea acestuia.

16 În special în cazul în care este vorba, precum în speță, de vânzarea internațională a unor bunuri mobile corporale, se pare că cererea de executare a contractului are ca scop punerea sa în aplicare și că cererea pentru anulare și revocare are ca scop tocmai înlăturarea oricărui efect al acestuia. Problema obligativității contractului se află astfel în centrul celor două litigii. Dacă cererea de anulare sau revocare este introdusă ulterior, aceasta poate fi considerată pur și simplu o modalitate de apărare împotriva primei cereri, prezentată sub forma unei acțiuni independente în fața unui tribunal al unui alt stat contractant.

17 În aceste condiții procedurale, trebuie să se constate că cele două litigii au același obiect, având în vedere că această ultimă noțiune nu poate fi restrânsă la identitatea formală a celor două cereri.

18 Dacă, într-un caz precum cel din speță, problemele care fac obiectul litigiului, referitoare la același contract internațional de vânzare, nu ar fi soluționate numai de instanța în fața căruia este pendinte cererea de executare a contractului și care a fost sesizată în primul rând, reclamantul care solicită executarea contractului ar fi expus riscului de a i se refuza, în temeiul articolului 27 al treilea paragraf, recunoașterea unei hotărâri pronunțate în favoarea sa, deși nu a fost acceptat niciun mijloc de apărare prezentat eventual de pârât și întemeiat pe absența obligativității contractului. Nu există nici o îndoială că recunoașterea unei hotărâri judecătorești, care este pronunțată într-un stat contractant și care obligă la executarea unui contract, ar fi refuzată în statul solicitant dacă ar exista o hotărâre a unui tribunal din statul respectiv care pronunță anularea sau revocarea aceluiași contract. Un astfel de rezultat, care presupune limitarea efectelor fiecărei hotărâri judecătorești pe teritoriul național, ar contraveni obiectivelor convenției, care vizează să consolideze protecția juridică pe întreg teritoriul Comunității și să faciliteze recunoașterea, în fiecare stat contractant, a hotărârilor judecătorești pronunțate în alt stat contractant.

19 Este necesar să se răspundă instanței naționale că noțiunea de litispendență, menționată la articolul 21 din Convenția din 27 septembrie 1968, include cazul în care o parte introduce în fața unei instanțe a unui stat contractant o cerere pentru anularea sau revocarea unui contract

internațional de vânzare, în vreme ce o cerere a celeilalte părți, având ca scop executarea aceluiași contract, este pendinte în fața unei instanțe dintr-un alt stat contractant.

Cu privire la cheltuielile de judecată

20 Cheltuielile efectuate de către Guvernul Republicii Federale Germania, Guvernul Republicii Italiene și Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA (Camera a șasea),

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Corte suprema di cassazione, prin ordonanța din 9 ianuarie 1986, declară:

Noțiunea de litispendență, menționată la articolul 21 din Convenția din 27 septembrie 1968, include cazul în care o parte introduce în fața unei instanțe a unui stat contractant o cerere pentru anularea sau revocarea unui contract internațional de vânzare, în vreme ce o cerere a celeilalte părți, având ca scop executarea aceluiași contract, este pendinte în fața unei instanțe dintr-un alt stat contractant.

	Due	Rodríguez Iglesias	
Koopmans		Bahlmann	Kakouris

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, la 8 decembrie 1987.

Grefier
P. Heim

Președintele Camerei a șasea
O. Due